Indledning

1. Persondataloven

1.1. Persondatalovens tilblivelse

Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) afløste den 1. juli 2000 de to registerlove, lov om offentlige myndigheders registre og lov om private registre. Disse love havde, med en del ændringer, været gældende siden 1. januar 1979. Registerlovene er nærmere omtalt i 1. udgaven af lovkommentaren, indledningen pkt. 2.

Persondataloven er først og fremmest baseret på et EF-direktiv fra 1995: *Europaparlamentets og Rådets direktiv af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger* (direktiv 95/46/EF). Direktivet, som er taget med som bilag til lovkommentaren, er resultatet af 5 års forhandlinger medlemsstaterne imellem.

Det oprindelige direktivforslag blev fremsat af Europa-Kommissionen i juli 1990 (EF-Tidende nr. C 277 af 5. november 1990, side 3 ff.). Det Økonomiske og Sociale Udvalg udtalte sig om forslaget i april 1991 (EF-Tidende nr. C 159 af 17. juni 1991, side 38 ff.), og året efter vedtog Europa-Parlamentet i marts måned en række ændringsforslag, i alt 95, til direktivforslaget (EF-Tidende nr. C 94 af 13. april 1992, side 198 ff.). Kommissionen omarbejdede derefter direktivforslaget og fremkom i oktober 1992 med et revideret direktivforslag (EF-Tidende nr. C 311 af 27. november 1992, side 30 ff.).

Efter indgående og langvarige forhandlinger kunne Rådet i februar 1995 fastlægge en fælles holdning med henblik på vedtagelse af direktivet (EF-Tidende nr. C 93 af 13. april 1995, side 1 ff.). Den endelige vedtagelse af direktivet skete den 24. oktober 1995 (EF-Tidende nr. L 281 af 23. november 1995, side 31 ff.).

Direktiv 95/46/EF er systematisk opbygget på samme måde som andre direktiver. Det indeholder dels en række indledende betragtninger, i alt 72, hvoraf der kan udledes fortolkningsbidrag, dels en række materielle bestemmelser (artikler). Hjemmelsgrundlaget for direktivet er oprindelig Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EF-traktaten), særlig den da-

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret.
Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.
Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

gældende artikel 100 A (nu Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, (TEUF), artikel 114). Der er således tale om et direktiv, der vedrører det indre marked. Se i øvrigt pkt. 1.2 nedenfor om persondatalovens fællesskabsretlige baggrund. Direktivet er nærmere omtalt i 1. udgaven af lovkommentaren, indledningen pkt. 4, hvortil der henvises.

Efter vedtagelsen af direktivet nedsatte Justitsministeriet i april 1996 et udvalg om registerlovgivningen (i det følgende benævnt *Registerudvalget)*. Registerudvalget, der bestod af repræsentanter for en række myndigheder, organisationer m.v., fik til opgave at udarbejde et udkast til ny lovgivning på området. Det var udvalgets opgave at overveje og vurdere, hvorledes en fremtidig lovgivning om behandling af personoplysninger burde udformes. Målet var at opnå den rette balance mellem på den ene side hensynet til at sikre borgernes privatliv og personlige integritet og på den anden side hensynet til at bevare og til stadighed udbygge en effektiv offentlig administration og et privat erhvervsliv, som ikke pålægges unødige byrder.

Registerudvalget afgav i december 1997 *betænkning nr. 1345/1997 om behandling af personoplysninger*. Betænkningen indeholder et udkast til lov om behandling af personoplysninger samt udvalgets bemærkninger hertil. Endvidere indeholder betænkningen et udkast til lov om ændring af offentlighedsloven og lov om massemediers informationsdatabaser samt udvalgets bemærkninger hertil. Der var i Registerudvalget i det væsentlige enighed om udkastet til persondatalov.

Herefter startede en lovgivningsproces, der viste sig at blive usædvanlig langvarig og vanskelig.

Det første lovforslag med henblik på gennemførelse af direktiv 95/46/EF blev fremsat den 30. april 1998, *lovforslag nr. L 82* (se Folketingstidende 1997-1998, 2. samling, tillæg A, side 1945-2096). Lovforslaget svarede i det væsentlige til lovudkastet i betænkning 1345/1997, dog var der foretaget enkelte ændringer og præciseringer med henblik på at klargøre og forbedre beskyttelsen af registrerede personer. Efter 1. behandling i Folketinget (se Forhandlingerne, Folketingstidende 1997-1998, 2. samling, bind II, side 1450-1464) stillede Retsudvalget i alt 137 spørgsmål til justitsministeren. Lovforslaget nåede imidlertid ikke frem til 2. behandling og bortfaldt derfor.

Den 8. oktober 1998 blev lovforslaget genfremsat som *lovforslag nr. L 44* (se Folketingstidende 1998-1999, tillæg A, side 943-1094). Der var nu i forhold til lovforslag nr. L 82 foretaget yderligere nogle ændringer og præciseringer for at styrke beskyttelsen af registrerede personer, såvel i lovteksten som i bemærkningerne. Bl.a. var fortolkningsbidrag, der var indeholdt i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål fra Retsudvalget i forbindelse med behandlingen af L 82, indarbejdet. Formålet hermed var først og fremmest at

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret.
Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.
Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

understrege, at de almindelige behandlingsregler i lovforslagets §§ 6-7 i videst muligt omfang forudsattes administreret på den måde, at der ikke – uden samtykke – kunne registreres og videregives personoplysninger i videre udstrækning end efter registerlovgivningen. Efter 1. behandlingen i Folketinget (se Forhandlingerne, Folketingstidende 1998-1999, 1. samling, bind 1, side 266-276) stillede Retsudvalget i alt 125 spørgsmål til justitsministeren. Heller ikke lovforslag nr. L 44 nåede længere end til 1. behandling i Folketinget og bortfaldt derfor ved folketingsårets udløb.

Det tredje lovforslag blev fremsat den 9. december 1999 som *lovforslag nr. L 147* (se Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3971 ff.). Også i dette lovforslag var der foretaget en række ændringer og præciseringer for at klargøre og forbedre beskyttelsen af registrerede personer. Der var nu på flere punkter tale om mere vidtgående ændringer, i hvert fald formelt set.

Som de vigtigste ændringer i forhold til Registerudvalgets lovudkast og lovforslagene L 82 og L 44 kan nævnes følgende:

- Der blev i lovforslagets § 6, stk. 2-4, fastsat snævre grænser for videregivelse af oplysninger om forbrugere med henblik på markedsføring.
- Indsigelsesreglerne i lovforslagets § 36 mod videregivelse af forbrugeroplysninger med henblik på markedsføring blev udbygget.
- Regler om adgang til at foretage direkte uanmodet markedsføring blev foreslået overført til markedsføringsloven, jf. det senere lovforslag nr. L 213 af 1. marts 2000, forslag til lov om ændring af lov om visse forbrugeraftaler, markedsføringsloven og visse andre love.
- Reglerne i lovforslagets § 8 om behandling af andre oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold end de i § 7 nævnte blev udbygget, bl.a. med særlige regler for at videregive oplysninger inden for det sociale område.
- Adgangen til at behandle oplysninger om personnumre inden for den private sektor blev indsnævret, jf. lovforslagets § 11, stk. 2.
- Adgangen til at offentliggøre oplysninger på internettet blev præciseret i bemærkningerne til § 27.

Herudover kan det nævnes, at der blev indsat nye regler i bl.a. § 2, stk. 1 (om forholdet mellem persondataloven og anden lovgivning), § 2, stk. 2 (om forholdet til informations- og ytringsfriheden), § 4, stk. 6 (om geografisk gyldighed), § 7, stk. 8 (forbud mod edb-registre med oplysninger om politiske forhold), § 35 (udbygning af den generelle indsigelsesret), § 38 (om tilbagekaldelse af samtykke), § 41, stk. 2 (om den journalistiske frihed m.v. i forhold

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret.
Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.
Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)